

Foreningen til bevarelse af Skibningsbåden i Klitmøller

Den transformative landsby

Formål

Foreningen til bevarelse af Skibningsbåden i Klitmøller ansøger om penge til udarbejdelse af et prospekt for opførelse af en ny udstillingsbygning på Ørhage i Klitmøller. Til projektet hører desuden anlæggelse af et nyt byrum til ophold og leg mellem den nye bygning og foreningsvejen.

Bygningen skal indeholde skibningsbåden fra Klitmøller, som er den eneste tilbageværende kopi af en skibningsbåd i Danmark. Skibningsbåden skal være ét element i et samlet udstillingskoncept for bygningen, som vi kalder Den transformative landsby.

Prospektet skal bruges i forbindelse med ansøgning af fonde med det formål at tilvejebringe det økonomiske fundament for gennemførelsen af projektet.

Den transformative landsby er et innovativt formidlingskoncept. Det giver en oplevelse af og indsigt i en landsby, som indtil videre tre gange har formået at transformere sig fra ét til noget andet. I alle tilfælde er det sket med afsæt i det stedbundne potentiale.

Som sådan taler vi om de tre bølger, som over de seneste 400 år er skyllet ind over byen. Den første var skudehandel, den næste var fiskeri, den foreløbig sidste er surfing. Vi mener, at Klitmøllers historie og DNA skal findes i disse bølger, men i høj grad også i byens evne til at transformere sig fra en periode til en anden.

Projekts hovedelementer

- 1: Ny lokalplan som tillader opførelse af ny udstillingsbygning på Ørhage
- 2: Fremstilling af prospekt for *Den transformative landsby*
- 3: Fundraising
- 4: Detail udvikling af bygning og oplevelsesdesign
- 5: Opførelse af bygning og implementering af oplevelsesdesign

Med nærværende ansøges til punkt 2. Det færdige prospekt inkluderer bl.a.:

- Oversigtstegning / luftfoto - mål ca. 1:500, visning af bygning og udeophold
- Plan, snit og facader – farvelagte – mål ca. 1:100
- 1 stk. 3D visualisering af bygning udefra
- Referencefotos, der fortæller om arkitektur, robusthed, materialer etc.
- Beskrivelse og diagrammer for visionen

Foreningen til bevarelse af Skibningsbåden i Klitmøller

- Budgetoverslag

Drift og vedligeholdelse

Der er indgået aftale om drift og vedligeholdelse (bilag 1) med Klitmøller Lystfiskerforening (KLF), som, når bygningen står færdig, lejer bygningen af Foreningen Skibningsbåden på samme vilkår, som KLF på nuværende tidspunkt lejer sine øvrige foreningslokaler af Thisted Kommune.

Interessenter

Der har været taget kontakt til naboer og erhvervsdrivende i området. Konklusionen er, at der er stor sympati for projektet. Den 6. marts 2018 konstituerede bestyrelsen i Foreningen til bevarelse af Skibningsbåden sig med følgende sammensætning:

Formand: Mine Odder

Næstformand: Peter Sand Mortensen

Kasserer: Niels Jørgensen

Sekretær: Ove Holler

Øvrige medlemmer:

Ulla Frost

Tage Grønkjær

Bjarne Bak Pedersen

Revisor: Niels Høvring

Projektet er afstemt med Museum Thy, som ikke længere ønsker at have skibningsbåden i Hanstholm. De er til gengæld meget interesserede i, at den kommer til Klitmøller, hvor den hører til. Museum Thy (v. museumsleder Jytte Nielsen) har indvilget i at sidde med i arbejdsgruppen vedrørende projektet samt at bistå i arbejdet med at flytte båden og andre relevante genstande fra bygningen ved Hanstholm Fyr til Klitmøller.

Nationalpark Thy bakker også op om projektet. Man ønsker at anvende den bygning, skibningsbåden er opbevaret i på nuværende tidspunkt, som formidlingscenter og madpakkehus (den nordlige trædesten til nationalparken). Det betyder, at vi ved at flytte båden skaber synergi mellem ønsker og visioner begge steder. Nationalpark Thy (v. bestyrelsesformand Torben Juul) har ligeledes indvilget i at sidde med i projektets arbejdsgruppe.

D. 24/4 2018 blev der afholdt møde med Thisted Kommune vedrørende projektet. På mødet deltog Foreningen til bevarelse af Skibningsbåden ved Mine Odder, Peter Sand Mortensen og Ove Holler,

Foreningen til bevarelse af Skibningsbåden i Klitmøller

Nationalpark Thy ved Torben Juul og Else Østergaard, Museum Thy ved Jytte Nielsen. Fra Thisted Kommune deltog Mogens Kruse Andersen og Marianne Davidsen Galsgaard.

Konklusionen på mødet blev at:

Der skal udarbejdes projektbeskrivelse til en udstillingsbygning m.m. Projektbeskrivelsen skal bruges som udgangspunkt for ansøgninger om økonomisk støtte ved forskellige fonde.

Baggrund

Klitmøller er en lille (nogen vil kalde den en stor) succeshistorie på vestkysten i Thy. I vore dage omtales byen som centrum for Cold Hawaii. De færrest kender detaljerne i den udvikling, der har fundet sted. Klitmøller forstået som hovedstaden i Cold Hawaii er nemlig blot én af i alt tre perioder, hvor byen har ændret karakter.

Overgangen fra skudehandelsby til fiskeriby og videre til surferby har i alle tre tilfælde været drevet af en helt særlig kyststrækning og de folk, som har følt sig tiltrukket af de muligheder det giver.

Vil man forstå Klitmøller, skal man forstå de tre perioder og sammenhængen mellem dem. Derfor mener vi, at det er væsentligt at formidle historien, og at udstillingen Den transformative landsby med tilhørende udstillingsbygning er måden at gøre det på.

Gennem udstillingen får man indblik i området fra begyndelsen af 1600-tallet, hvor nogle få huse og tre vandmøller var alt, hvad Klitmøller havde. Møllerne var imidlertid så karakteristiske for stedet, at de blev ophav til navnet 'Klitmøller'.

Men får indblik i, hvordan skudedefart allerede i løbet af 1600-tallet og især i 1700-tallet fik stigende betydning for Klitmøller, der udviklede sig til et knudepunkt for denne handelsform. I 1762 nåede man op på 15 hjemmehørende skuder.

Man får indblik i, hvordan en enkelt storm i 1825 fik havet til at bryde igennem ved Agger Tange. Det gav fri passage for sejlads ind i Limfjorden og landing i smult vand, hvorved Klitmøller gradvist mistede sin betydning i handelsojemed.

Det gav fra midten af 1800-tallet anledning til fiskeriperioden og dermed en ny epoke i Klitmøllers historie, hvor fiskeri fra mindre kystbåde blev hovederhvervet i byen. Bådene blev sat i vandet fra stranden og trukket op igen med spil eller håndkraft. Da fiskeriet var på sit højeste, var der mere end 20 erhvervsfiskerbåde i Klitmøller.

I 1967 blev havnen i Hanstholm indviet. Det gav kajplads og dermed optimale landingsforhold. Det betød, at erhvervsfiskerbådene hurtigt forsvandt fra Klitmøller til Hanstholm.

Foreningen til bevarelse af Skibningsbåden i Klitmøller

Det gav anledning til surf-perioden og sidenhen Klitmøller forstået som centrum i Cold Hawaii. Historien vil nemlig vide, at Klitmøller var det sted, hvor det hele startede. Det skete, da den tyske windsurfer Christian Dach, bror til legendariske Jürgen Dach, opdagede stedet en efterårsdag i 1981.

Det fortælles, at solen stod lavt på himmelen og at skydækket var vekslende, luften klar og farverne knivskarpe, da Christian trillede ned ad Ørhagevej. Han kom til svinget, passerede Niels Juul og fik udsigt over bugten. Et spot i absolut topklasse var opdaget.

Som sådan har surfing været starten på den igangværende periode i Klitmøller, hvor byen igen nyder godt af en god beliggenhed.